

रम्भ 1 Ā. (रम्भते) To sound, bellow; to low (as cows).

रम्भः 1 Sounding, roaring &c. -2 A support, prop. -3 A stick. -4 A bamboo. -5 Dust.

रम्भा 1 A plantain tree; विजितरम्भसूदयम् Git. 10; पिबोरु रम्भातरुपीवरोरु N. 22. 43; 2. 37. -2 N. of Gaurī. -3 N. of an *apsaras*, wife of Nalakūbara and considered as the most beautiful woman in the paradise of Indra; तस्मैरुयुगेन सुन्दरी किमु रम्भां परिणाहिना परम्। तरुणीमपि जिष्णुरेव तां धनदापत्यतपःफलस्तनीम् ॥ N. 2. 37. -4 A harlot. -5 Sounding, roaring. -6 The lowing of cows. -7 A kind of rice. -**Comp.** -**ऊरु a.** (-रु or -रु f.) having thighs like the interior of a plantain tree, i. e. full, round, and hence lovely; रम्भोरुवतरितुं सरस्यनिच्छुः Śi. 8. 19; R. 6. 35. -**Comp.** -**तृतीया** N. of the 3rd day of the bright half of मार्गशीर्ष (ज्येष्ठ?) and the observance of the day.

रम्य a. [रम्यतेऽत्र यत्] 1 Pleasing, pleasant, delightful, agreeable; रम्यास्तपोधनानां क्रियाः समवलोक्य Ś. 1. 13 (v. 1.). -2 Beautiful, lovely, handsome; सरसिजमनुविद्धं शैवलेनापि रम्यम् Ś. 1. 20; 5. 2. -**रम्यः** The tree called चम्पक. -**रम्या 1** Night. -2 A land-growing lotus; L. D. B. -3 (In music) A kind of Śrutī. -**रम्यम्** Semen virile. -**Comp.** -**अन्तर a.** having the intervening spaces made pleasant; रम्यान्तरः कमलिनीहरितैः सरोभिः Ś. 4. 11. -**पुष्पः** the Sālmālī tree. -**श्रीः** N. of Viṣṇu.

रम्रः 1 Tawny colour. -2 Beauty; L. D. B.

रय 1 Ā. (रयते, रयित) To go, move.

रयः [रय-अच्] 1 The stream of a river, current; जम्बूकुञ्जप्रतिहरयं तोयमादाय गच्छेः Me. 20. -2 Force, speed, velocity; तोयस्येवाप्रतिहरयः सैकतं सेतुमोघः U. 3. 36; Bhāg. 5. 3. 14. -3 Zeal, ardour, vehemence, impetuosity.

रयि m., n. Ved. 1 Water. -2 Wealth; एष वै रयिरात्मा वैश्वानरः Ch. Up. 5. 16. 1. -3 Stuff, material, food; रयि च प्राणं चेत्येतौ Praśna Up. 1. 4.

रयिष्ठः 1 N. of Kubera. -2 Agni. -3 Brahman. -**ष्ठम्** N. of various Sāmans.

रर्फ 1 P. (रर्फति) To go.

रराटम्, -रराटी = ललाट q. v.; तपो रराटीं विदुरादिपुंसः Bhāg. 2. 1. 28.

रल्लकः 1 A woollen cloth, blanket. -2 An eye-lash; युवतिरल्लकमल्लसमाहतो भवति को न युवा गतचेतनः; सीतारल्लकमल्लभ्रमहृदयः स्वस्थो न लङ्केश्वरः Hanūmannāṭakam. -3 A kind of deer.

रवः [रु-अप्] 1 A cry, shriek, scream, yell, roar (of animals &c.); नरवरो रवरोषितकेसरी R.; रवः श्रवणभैरवः Ve. 3. 4. -2 Singing, humming sound (of birds); R. 9. 29. -3 Clamour. -4 Noise or sound in general; घण्टा°, भूषण°, चाप° &c. -5 Thunder.

रवण a. [रु-युच् Un. 2. 71] Crying, roaring, screaming. -2 Sonorous, sounding; उत्कण्ठावर्धनैः शुभ्रं रवणैरम्बरं ततम् Bk. 7. 14. -3 Sharp, hot. -4 Fickle, unsteady. -5 Jesting. -**णः 1** A camel; स्वनाम निन्ये रवणः स्फुटार्थताम् Śi. 12. 2. -2 The cuckoo. -3 A bee. -4 Sound. -5 A big cucumber. -**णम्** Brass, bell-metal.

रवणकः A filter of bamboo.

रवथः (र - अथः Un. 3. 112) The Indian cuckoo.

रविः [cf. Un. 4. 150] 1 The sun; सहस्रगुणमुत्सृष्टमादत्ते हि रसं रविः R. 1. 18. -2 A mountain. -3 The Arka plant. -4 The number 'twelve'. -**Comp.** -**इष्टः** an orange. -**कान्तः, -प्रावन** the sun-stone (सूर्यकान्त). -**चक्रम्** a particular astronomical diagram. -**जः, -तनयः, -पुत्रः, -सूनुः 1** the planet Saturn. -2 epithets of Karna; रवितनयोऽभ्यहनच्छिनिप्रवीरम् Mb. 8. 30. 9. -3 of Vāli. -4 of Manu Vaivasvata. -5 of Yama. -6 of Sugrīva. -**दिनम्, -वारः, -वासरः, -रम्** Sunday. -**दीप्त a.** lighted by the sun. -**ध्वजः** day. -**नेत्रः** N. of Viṣṇu. -**प्रियम् 1** a red lotus flower. -2 copper. -**बिम्बः** the sun's disk. -**मासकः** a solar month. -**रत्नम्** a ruby. -**लोचनः** N. of 1 Viṣṇu. -2 Śiva. -**लोहम्, -संक्षकम्** copper. -**वंशः** the solar race (of kings). -**संक्रान्तिः f.** the sun's entrance into any zodiacal sign. -**सारथिः 1** N. of Aruṇa. -2 the dawn.

रवीषुः The god of love.

रशना, -रसना [अश्-युच् रशादेशः cf. अश्रुते जघनम् Un. 2. 75] 1 A rope, cord. -2 A rein, bridle. -3 A zone, girdle, woman's girdle; तान् वीक्ष्य वातरशनांश्चतुरः कुमारान् Bhāg. 3. 15. 30; रसतु रसनापि तव घनजघनमण्डले घोषयतु मन्मथान्देशम् Git. 10; R. 7. 10; 8. 58; Me. 37. -4 The tongue; बद्धेने विनिवेशिता भुजङ्गा पिशुनानां रसनाभिषेण धात्रा Bv. 1. 111; tongue as an organ of taste; रसनया भाव्यमानां मधुराम्लतिक्तकटुकषायलवणभेदाः षड्रसाः Bhāvanopaniṣad 2. -**Comp.** -**उपमा** a variety of the figure उपमा; it is 'a string or series' of comparisons, which consists in making the *Upameya* in the first comparison the *Upamāna* in the second, and so forth; see S. D. 664. -**गुणः** the cord of a girdle. -**पदम्** the hip.

रश्मिः [अश्-मि धातो र्द्, रश्-मि वा; cf. Un. 4. 46] 1 A string, cord, rope; अपतद्देवराजस्य मुक्तरश्मिरिव ध्वजः Rām. 4. 17. 2. -2 A bridle, rein; मुक्तेषु रश्मिषु निरायतपूर्वकायाः Ś. 1. 8; रश्मिसंयमनात् Ś. 1; Ki. 7. 19. -3 A goad, whip. -4 A beam, ray of light; ज्योतीषि वर्तयति च प्रविभक्तरश्मिः Ś. 7. 6; N. 22. 56; so हिमरश्मि &c. -5 An eye-lash. -6 A measuring cord; परि यो रश्मिना दिवो Rv. 8. 25. 18. -7 A finger (Ved.). -**Comp.** -**कलापः** a pearl-necklace of 54 threads. -**केतुः** a particular comet. -**ग्राहः** a charioteer (सारथि); रश्मिग्राहश्च दाशार्हः सर्वलोकमस्कृतः Mb. 8. 31. 55. -**मालिन्, -सुचः** the sun; अभिरश्मिमालि विमलस्य धृतजयधृतेरनाशुषः Ki. 12. 2; चण्डवातोद्धुतान् मेघान् निघ्नन् रश्मिसुचो यथा Mb. 7. 153. 43.